

Gelenekten Geleceğe Kültürel Mirasın Yaşayan Yönü: Kırşehir Ahilik Müzesi

The Living Aspect of Cultural Heritage from Tradition to Future: Kırşehir Ahi Museum

Alev ÖZTÜRK MERDİN¹

Öz

Müzeler, bir kentin/bölgenin/dönemin yaratıcılık faaliyetlerinin kayıt altına alındığı önemli sunum mekânlarıdır. Kentte kültürel belleği yansıtan maddi kültür unsurları, müzeler aracılığıyla gelecek nesillere aktarılabilir. Günümüzde Türkiye’de yer alan müzelerin büyük bölümünde geleneksel müzecilik anlayışına bağlı kalınarak müze faaliyetlerinin devam ettiği bu durumun da temelde var olan “yaratım ve üretim” gibi faaliyetleri azaltarak müzeleri yapay vitrinlere dönüştürdüğü gözlemlenmektedir. Icom’un 2022’de yapmış olduğu müze tanımı, müzelerin somut ve soyut tüm kültürel miras unsurlarının korunmasına ve paylaşılmasına dayanan ortak bir yaklaşımla hareket edilmesi gerektiğine değinmektedir. Bu tanım bir anlamda, müzelerin geçmişteki nesne arşivleme ve saklama işlevinin günümüzde toplum hizmetini esas alan kültürel belleği yaşatan ve paylaşan bir anlayışa evrilmesi gerektiğinin de göstergesidir.

Günümüzde yeni müzecilik anlayışına bağlı kalınarak müzeleri eğitim, araştırma ve sergileme görevini üstlenen kurumlar olarak değerlendirmek mümkündür. Bu kurumları besleyen en temel değer, toplum belleğinde var olan kültürel miras unsurlarıdır. Çalışma konusu olarak ele alınan Ahilik Kurumu, 13. yüzyılda Anadolu topraklarında sanat ve meslek öğretiminin yanı sıra ahlaki açıdan da topluma katkı sunan bir teşkilat sistemi olarak aktarımını sürdürmüştür. 700 yıllık süreçte bu kurum, geleneksel belleğin aktarımı ve yaşatımı hususunda bir esnaf yapılanması ile sınırlandırılmayıp kültürel mirasın yaşatılmasına katkı sağlayan bir kültür merkezi hâline dönüşmüştür. Bu çalışmada; Anadolu topraklarında birlik ve beraberlik sağlamak amacıyla ekonomik, sosyal, kültürel alanlarda topluma destek sağlayan ahilik geleneğinin son somut bir örneği olan 2023 yılında Kırşehir ilinde açılmış Ahilik Müzesi; ahilik geleneği bağlamında incelenerek müzenin geleneksel bilgiyi aktarım sürecine ve kültürel mirasa katkısı değerlendirilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ahilik, Ahi Evran, Kültürel Miras, Müze, UNESCO

ABSTRACT

Museums are important presentation spaces where the creative activities of a city/region/period are recorded. Material culture elements reflecting the cultural memory in the city can be transferred to future generations through museums. Today, it is observed that most of the museums in Turkey continue their museum activities by adhering to the traditional museology approach, which reduces the activities such as ‘creation and production’ and turns museums into artificial showcases. Icom’s definition of museums in 2022 states that museums should act with a common approach based on the protection and sharing of all tangible and intangible cultural heritage elements. In a sense, this definition is an indication that the archiving and storage function of museums in the past should evolve into an understanding that keeps cultural memory alive and shares it based on community service.

Today, it is possible to evaluate museums as institutions that undertake the tasks of education, research and exhibition by adhering to the new understanding of museology. The most basic value that feeds these institutions is the cultural heritage elements that exist in the memory of society. The Ahi institution, which is considered as the subject of the study, continued its transmission as an organizational system that contributed to society in terms of morality as well as art and vocational training in Anatolian lands in the 13th century. In the

¹ Corresponding Author: Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, alevmerdin@ahievran.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6957-4913

700-year process, this institution was not limited to an artisan organisation for the transmission and survival of traditional memory but turned into a cultural institution that contributes to the survival of cultural heritage. In this study, the Ahi museum opened in Kırşehir in 2023, which is the last concrete example of the Ahi tradition, which provides support to the society in economic, social and cultural fields in order to ensure unity and solidarity in Anatolian lands, will be examined in the context of the Ahi tradition and the contribution of the museum to the traditional knowledge transfer process and cultural heritage will be evaluated.

Keywords: Ahilik, Ahi Evran, museum, cultural heritage, UNESCO

GİRİŞ

Kültürel miras; insanlığın geçmişten günümüze taşıdığı, geleceğe aktarmayı hedeflediği maddi ve manevi değerler bütünüdür. Bu miras, bireylere kimlik ve aidiyet duygusu kazandırırken toplumlar arasında köprüler kurarak kültürel etkileşimi ve anlayışı besler. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), kültürel mirasın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması misyonuyla kültürel üretimin beş temel aşamasını "yaratım, üretim, dağıtım, tüketim ve koruma" olarak tanımlamıştır (Özdemir, 2009, s. 80). Bu bağlamda somut olmayan kültürel mirasın korunması ve yaşatılması, kültürel çeşitliliğin ve toplumsal belleğin devamlılığı açısından büyük önem taşımaktadır.

2003 yılında UNESCO tarafından hazırlanan Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi (SOKÜM); toplumların kültürel kimliklerini oluşturan gelenekler, ritüeller, performanslar, el sanatları ve sözlü anlatımlar gibi unsurların korunmasını hedeflemektedir (Oğuz, 2009, s. 40). Bu sözleşme, kültürel mirasın bellek, kimlik ve mekân bağlamında ele alınarak sözlü geleneğin yaşatılmasını ve kültürel çeşitliliğin korunmasına hizmet etmektedir. Sözleşme ayrıca küreselleşen dünyada sanayileşme ve dijitalleşmenin etkisiyle ortaya çıkan kültürel tek tipleşmeye karşı da bir önlem niteliği taşımaktadır. İnsanlığın ortak değerleri olan "bilgiler, beceriler, uygulama alanları" bu sözleşmeyle kayıt altına alınarak geleneksel bilginin sürekliliği ve sürdürülebilirliği amaçlanmaktadır. Türkiye'nin 2006 yılında taraf olduğu sözleşmede kültürel mekânlar, kültürel mirasın aktarımında birleştirici unsurlar olarak tanımlanmaktadır (Oğuz, 2009, s. 41). Sözleşme kapsamında kültürel mekânlar durağan (arkeolojik sit alanları, kent mekânları) ve yer değiştirebilir (el yazması ürünler, sikkeler, tablolar) olmak üzere iki kategoriye ayrılmaktadır (Kuşçuoğlu ve Taş, 2017: 60).

Kültürel miras çalışmalarının sadece derleme ve arşivleme gibi geleneksel yöntemlerle sınırlı kalmaması, halkbilimi disiplini çerçevesinde bağlam odaklı bir yaklaşımla yürütülmesi, geleneksel belleğin aktarımına ve tarihsel sürekliliğin sağlanmasına katkı sağlayacaktır (Oğuz, 2009, s. 3). Yerele ait birçok kültürel unsur zamanla yaygınlaşarak uluslararası öneme sahip olabilir ve insanlığın ortak mirası haline gelebilir. Bu nedenle, yerel kültürün korunması, kent kimliğinin ve kültürel mirasının zenginleşmesine katkı sağlar. Yaşayan kültürel miras, kültürel değerlerin gelecek kuşaklara aktarılması ve yaşatılmasıyla anlam kazanır. Bir yörede var olan kültürel miras ürünlerinin kayıt altına alınması, yerel ve ulusal düzeyde kültürel mirasın sürekliliğine hizmet eder (Ekici, 2004, s. 15). Kültürel mirasın sürdürülebilirliği için kültürel aktarım büyük önem taşır. Kayıt altına alınmayan kültürel veriler zamanla unutulmaya yüz tutabilir.

Kültürel mirasın aktarılmasında mekânlar, kent kimliğinin şekillenmesinde ve tarihsel sürecin anlaşılmasında önemli bir rol oynar. Bu nedenle, kültürel mekânlarda var olan belleğin kayıt altına alınması ve kültürel miras envanterinin oluşturulması, bir bölgenin kültürel kimliğinin anlaşılması ve korunması için büyük önem taşır. Kentler, geleneğin yaşatıldığı ve aktarıldığı en önemli mekânlardır. Bir kentin kültürü, yaşayışı ve tarihini yansıtan yapılar, o kente özgün bir kimlik kazandırır. Bu mekânlarda gerçekleştirilen uygulamalar, şölenler ve ritüeller, somut olmayan kültürel mirasın önemli unsurlarıdır.

Ahilik, 11. yüzyılın sonlarına doğru Anadolu topraklarında tezahür etmiş, asırlarca süren bir yayılma alanı ile ahlakî, dinî, sosyolojik ve kültürel açıdan toplumun belleğinde iz bırakmış büyük bir bilgi belleğidir. Bu belleğe ait verilerin geleceğe taşınması, kültürel miras unsurlarının aktarımı ve

sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir. Kırşehir ili, kent kimliğini Ahilik geleneğine bağlı olarak fiziksel yerleşim, aktivite ve anlam bakımından tamamlayan kültürel mirasın aktarıldığı önemli bir araştırma evrenidir. Çalışmanın örneklemini, 2023 yılında Kırşehir ilinde açılmış olan Kırşehir Ahilik Müzesi'ne ait kültürel miras unsurları oluşturmaktadır. Müze; Ahilik kültürünün tarihsel gelişimini, günümüzdeki yansımalarını ve gelecek kuşaklara aktarılmasındaki rolünü anlamak için önemli bir örnek teşkil etmektedir. Bu çalışma, Kırşehir Ahilik Müzesi'ni kolektif belleğin mekânsal bir örneği olarak ele alma amacındadır. Çalışmada, nitel araştırma yönteminden yararlanılarak halkbilimi disiplini çerçevesinde, müzede yer alan kültürel miras unsurları incelenecektir. Ayrıca dilin bir işaretler sistemi olduğunu ve anlamın bu işaretlerin arasındaki ilişkilerden kaynaklandığını savunan yapısalcı halkbilim kuramlarından yararlanılarak müzede var olan eserlerin yapısal özellikleri tespit edilerek Ahilik geleneğindeki yerinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Ahilik Geleneği ve Kolektif Bellek

Toplumların dinî yaşayışları, ritüelleri o toplumların kültürünü de yansıtmaktadır. Ahilik; toplumun ekonomik ve sosyal olarak zor bir süreç geçirdiği zamanda bünyesinde barındırdığı ahlaki kurallar, örf ve adetler ile toplumda birlikte yaşamının sosyal, tarihsel ve kültürel bağlamını ortaya koyan kendi içinde organize olan çok yönlü bir yapılandırma. Ahilik geleneğinin barındırdığı ortak imgeleri tespit edip kayıt altına almak, toplumsal belleği oluşturan ahilik değerlerinin korunması ve aktarımı açısından önemli bir düşünsel çerçeve olarak değerlendirilebilir. Ahilik geleneğinin sürdürülebilirliği ve toplumsal geçerlilik kazanmasındaki rolünü aktarmada, Jan Assman, Maurice Halbwachs, Connerton gibi araştırmacılar tarafından ortaya konulan “Kültürel Bellek ve Kolektif Bellek” kavramlarına değinmek, ahilik değerlerinin toplumsal boyutunu ve grup aidiyetini ortaya koyması açısından önem arz etmektedir.

Bir veri deposu olarak değerlendirilen kolektif bellek, toplumda gelişen bir paradigmanın temeli ve bir bilgi kaynağıdır. Assmann, Maurice Halbwachs'ın kolektif bellek tanımını (1992) genişleterek kültürel belleğin somut göstergelerini kolektif bellek olarak nitelendirmiştir. Assman, kolektif belleğin üç aşama içeren çok yönlü boyutundan bahsetmektedir. Toplanan metinlerin, eylem kalıplarının potansiyel veri toplama biçimi olarak ele alınması gerektiğini belirten ilk yaklaşımda, bellek unsurlarının geçmiş ve gelecek arasında bir köprü işlevi gördüğüne değinilmektedir. Şimdiki an'dan ve nesnel anlam perspektifinden aktüel biçimde yaşatılma yaklaşımında ise insanların nesilden nesile aktarılan ortak değerler vasıtasıyla kültürel belleği aktardıkları belirtilmektedir (1988, s. 14). Kolektif belleğin üçüncü yönü oluşumdur (1988, s. 14). Kolektif bellek, bir grubun kimliğini dayatan ve ona içerik kazandıran geçmişin temsillerinin aracılık ettiği deneyim bütünüdür.

Sosyal bellek üretimini anlamak için bir grubun ortak belleği nasıl koruduğunu ve beslediğini incelemek gerekir. Belleğin sosyal inşasını incelemeye başlamanın bir yolu, anıların gömülü olduğu sosyal bağlamda neyi hatırlayıp neyi unutacağımız konusunda bizi sosyalleştiren grupları analiz etmektir (Assmann, 1997, s. 15). Bu bağlamda Ahilik, kolektif belleği tamamlayan dini ve toplumsal bir oluşum olarak ele alınması gereken kültürel miras unsurudur. Bu yapılanma, temeline usta çırak ilişkisini alan sosyal, dini ve toplumsal bir düzen içinde mesleki ve ahlâki eğitimi destekleyen bir teşkilat biçimidir. Dini uygulamalar, kültürün vücut bulmuş şekli olarak tanımlanabilmektedir (Eliot, 1987, s. 20). Buradan anlaşılacağı üzere, din ve inanç sistemi ahilik kültürünü oluşturan temel bileşenler arasındadır.

Kırşehir'de 2023 yılında faaliyet göstermeye başlayan Kırşehir Ahilik Müzesi, Anadolu topraklarında yer alan Ahilik geleneğinin “kültürel değerleri, estetik anlayışları ve sosyal yapısı” hakkında bilgi veren bir icra mekânıdır. Ahilik geleneğinin izlerinin yaşatılmaya çalışıldığı bu yapı; kültürel mirasın

toplumsal davranış kalıpları, mimari üslupları, yaşam şekilleri ve yapım tekniklerine kaynaklık eden bir kültür ögesidir.

Ahilik müzesi, Ahi külliyesi olarak bilinen mekânda geleneğin aktarıldığı kolektif bellek mekânı olarak tasarlanmıştır. Geçmişte basit bir yapılanma olarak kurulan mekânı, Ahi dervişlerinin ibadet etme ve bir araya gelme amacıyla kullandıkları bir buluşma merkezi değerlendirmek mümkündür. Zaviyenin içinde Ahi Evran ve Ahi dervişlerinin mezarları bulunmaktadır. Külliye 13. yüzyıldan itibaren çeşitli dönemlerde restore edilerek 1991 yılında Kırşehir İl Kültür Müdürlüğü bünyesinde tescillenmiştir. 2014 yılında SOKÜM Ulusal envanteri Dünya Mirası Geçici Listesine kaydedilen bu yapılanmanın uluslararası düzeyde tanınırlığı sağlanmıştır (Maden, 2015, s. 135). 2014 yılında son revize projesi ile zaviye yapısı Ahi külliyesi adı altında kullanımına devam etmektedir. Ahi Külliyesi; Zanaatkarlar Çarşısı, Ahilik Müzesi, Ahi Evran-ı Veli Cami, Arasta gibi yapılardan oluşmaktadır. Ahi Evran-ı Veli'nin türbesinin de bulunduğu külliye mekânı, kent belleğinde yer edinmiş önemli bir zirve şahsiyetin genel tasavvurlarını yansıtmaya açısından önemli bir icra merkezidir.

Ahiliğin Yaşayan Yönü: Kırşehir Ahilik Müzesi

Öcal Oğuz, mekânı; folklorun üretildiği ve yaşatıldığı yer olarak tanımlamaktadır (2007, s. 31-32). Müzeler, bulunduğu dönemden etkilenecek geçmiş ve geleceği bir araya getiren insanlığın ortak değeri olan kültürel belleğin aktarıldığı ve kayıt altına alındığı sunum mekânlarıdır. Somut ve somut olmayan kültürel miras unsurlarının bir araya getirilmesi, arşivlenmesi, analiz edilmesi ve araştırılması müzelerin sorumluluğundadır (Karadeniz, 2017, s. 20).

Uluslararası Müze Konseyi, müzelerin rolünü ve işlevini tanımlayan bir dizi müze tanımı yayınlamıştır. 1946'dan 2007'ye kadar olan tanımlar müzelerin koleksiyonlarına, toplumsal rollerine, işlevlerine ve kâr amacı gütmeme özelliklerine odaklanmıştır. Bu tanımlar, müzelerin ortak özelliklerini vurgulayarak bir çerçeve oluşturmuştur. Ancak müzecilik alanındaki gelişmeler ve yeni müze türlerinin ortaya çıkması, daha kapsayıcı bir tanım ihtiyacını doğurmuştur (Delibalta ve Güz, 2024, s. 1235). ICOM'un 2018 raporu, yeni tanımın Dünya genelindeki müzelerin çeşitliliğini ve farklı çalışma biçimlerini yansıtmaya gerektiğini belirtmiştir (URL-1). ICOM, 2019'da tartışmalı bir alternatif müze tanımı yayınlamıştır. Bu tanım, kültürel mirası bütüncül bir şekilde ele alarak somut ve somut olmayan miras ayrımını ortadan kaldırmıştır. Ayrıca müzelerin temel işlevlerini ve kâr amacı gütmeme ilkesini korurken toplumdaki yeni rollerini de kabul etmiştir. 2022'de kabul edilen yeni ICOM müze tanımı, kültürel mirası bütüncül bir şekilde ele almaya devam etmiş ve müzeleri; erişilebilir, kapsayıcı, çeşitliliği ve sürdürülebilirliği destekleyen, topluluk katılımı ve iletişim ile şekillenen kurumlar olarak tanımlamıştır (Baki Nalcioğlu, 2023, s. 215). Bu tanım, müzelerin eğitim, düşünce ve bilgi paylaşımı gibi deneyimler sunan yerler olduğunu vurgulamaktadır (Karadeniz, 2020: 128).

Kırşehir Ahilik Müzesinin mimarisinde Kırşehir ilinin iklim, malzeme ve ihtiyacı da göz önünde bulundurularak geleneksel özellikler ön planda tutulmuştur. Çalışma konusu kapsamında olan Kırşehir Ahilik Müzesi başlangıçta Kırşehir Valiliği bünyesinde iken 2024 yılı Mayıs ayı itibarıyla Kırşehir Kültür ve Turizm Müdürlüğü'ne bağlanmıştır.

700 yıllık bir süreçte geniş sahalara yayılan Ahilik kültürü, Kırşehir ili özelinde korunarak geleneksel bilgi, toplum nezdinde yaşatılmaya ve aktarılmaya devam etmektedir. Ahi müzesi biçim, kullanım ve bağlam olarak sadece nesneleri toplamak ve sergilemek amacından ziyade; kent imgesi olarak değerlendirilen Ahilik kültürünün koruma/değişim/dönüşümünün gerçekleştirildiği bir icra merkezi konumundadır. Bu dönüşümlerin bir sonucu olarak Ahilik müzesi, ibadet, inanç gibi manevi değerlerin ziyaretçiler tarafından bütünlükçü olarak deneyimlenme imkânı bulduğu aktif bir buluşma mekânıdır. Bir anlamda Ahilik müzesi, geçmişin-şimdinin-geleceğin yaşatıldığı sosyal mekân olarak değerlendirilebilir. Ahilik müzesi, Ahi külliyesi olarak bilinen mekâna tesis edilmiş bir sosyal

yapılanmadır. Külliye merkezinde ahilik haftası kutlamaları, atölye çalışmaları gibi organizasyonlar yapılarak külliye çevresine sosyal katılım sağlanmaktadır. Külliye çevresi dinlenme alanları, otopark gibi yapı toplulukları ile bir arada olan sosyal, kültürel ve etkileşimli müzecilik hizmeti sunulmaya çalışılan kompleks bir yapıdan oluşmaktadır.

Kültürel Miras Bağlamında Kırşehir Ahilik Müzesi

Kolektif bellek, zaman ve mekânla sıkı sıkıya bağlıdır. Bellek, geçmişi bugünde yeniden canlandırmak için zamana ihtiyaç duyar. Zaman, değişmeyen bir zemin sağlayarak geçmişin bugünde yeniden deneyimlenmesini mümkün kılar. Kolektif bellek aynı zamanda mekânsal bir çerçevede oluşur. Mekânsal imgeler, hatırlama sürecinde önemli bir rol oynar (Halbswacs, 2018, s.146). Müzeler, günümüzde çeşitli ideolojilere bağlı anlatı ve sözlü bellek ürünleri ile kurgulanabilmektedir. Kırşehir Ahilik Müzesi, cansız eserlerin sergilendiği bir mekândan ziyâde nesne-kişi ve eğitim odaklı bir eğitim ve yaşam merkezi olarak düşünülebilir (Ekici, 2004, s. 64). Müzenin adlandırma sürecinde, Ahilik geleneğinin toplumsal ve formel yapısının izdüşümü olarak “Ahi” kelimesi kullanılmıştır.

Kırşehir Ahilik Müzesi, müze işlevi için özel olarak tasarlanmış yapısında net 1800m2 kapalı sergileme alanı üzerine kurulmuştur. Yapıda kalıcı sergileme mekânları haricinde geçici sergi alanları, atölyeler, müze kafe ile servis mekânları ve idari ofisler bulunmaktadır. Şehrin merkezinde yer alan yapı, önünde yer alan meydan aracılığıyla kent ve Ahi çarşısı ile bütünleşmektedir. Müze, kendi içinde üç kattan oluşan kompleks bir yapıdır. Giriş katında müze için tasarlanan mekân yer almaktadır. Üst ve alt katta ise müzenin eğitim ve iletişim işlevini ön planda tutan iki kat bulunmaktadır. Bu bölümlerde etkinlik ve atölye çalışmaları, sergi çalışmaları yapılmaktadır. Üst kattaki bölüm, ziyaretçiler için dinlenme ve yeme içme alanı olarak tasarlanmıştır.

Müzeler; toplumda bu miras konusunda farkındalık yaratma, bilgilendirme, katılımı teşvik edici programlar düzenleme ve müze eğitimi yöntemleriyle süreci destekleme gibi işlevleri yerine getirerek kültürel mirasın yaşatılmasına katkıda bulunmaktadır. Baki Nalcioğlu (2020, s. 257), müzelerin somut olmayan kültürel mirasın korunmasında önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Günümüzde müzelerin koleksiyon anlayışından sıyrılarak eğitsel ve ekonomik açıdan işlevi olan bir kurum hâline dönüştürülmesi, müzelerin tanınırlığı ve toplumsal açıdan farkındalık yaratılmasına hizmet edecektir. Anadolu’da asırlar boyunca yaşamış olan Ahilik geleneği, bünyesinde barındırdığı kültürel imgeler aracılığıyla toplumun sosyo-kültürel etkileşimine hizmet eden bir kültür belleğidir. Kırşehir Ahilik Müzesi’nde, yerleşim dokusunun en temel ögesi tüm yapının Ahilik temasıyla ilişkilendirilmesidir. Dönemin sosyo-kültürel şartları göz önünde bulundurularak tasarlanan sergileme alanlarında statik canlandırmalar, elektronik tabletler aracılığıyla yönlendiriciler, kioks (bilgilendirme ekranları) ve sesli anlatımlar müzenin formel yapısını oluşturan iletişim unsurlarıdır. Artırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik, 3D baskı, projeksiyonla yansıtılmalı canlandırma, interaktif sergileme uygulamaları, bilgilendirme ekranları (kioks), simülasyon uygulamaları, sanal müzecilik uygulamaları ile ahilik geleneği geniş bir kitleye hitap edebilecek donanımda hazırlanmıştır.

Ahilik Müzesinde Yer Alan Kültürel İmgeler

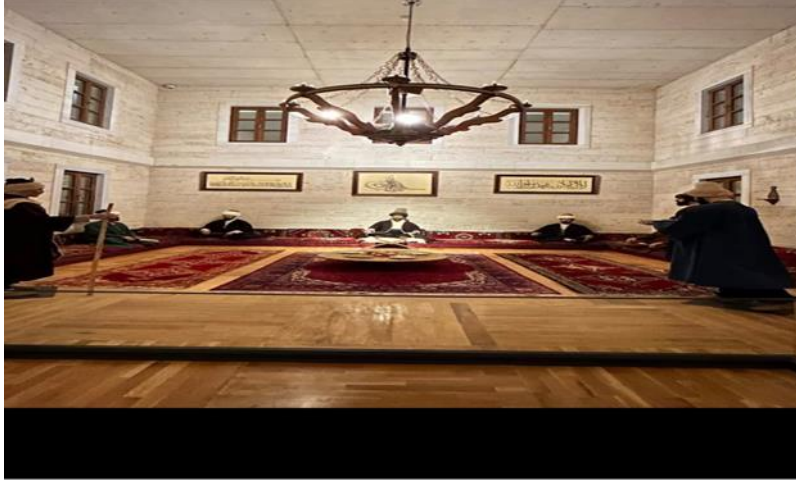
Kırşehir Ahilik Müzesi, Ahilik geleneğinin oluşum sürecini, dönemin sosyolojik durumunu, Ahilik kültürünün geçiş dönemlerini çok yönlü aktaran bir toplumsal hafıza mekânı konumundadır. Ahilik haftası kapsamında yapılan etkinliklerde müze yerleşkesi, etkin ve aktif öğrenme alanları olarak kullanılmaktadır. Ahilik geleneği 700 yıllık bağlamından çıkarılmadan dönemin şartları da göz önünde bulundurularak nesne, kişi ve eğitim odaklı müzecilik anlayışı ile yaşatılmaya ve aktarılmaya devam etmektedir.

Şekil 1 Müze Sergileme Senaryosu Görseli (Alev Merdin Arşivi)

Müzenin birinci kat giriş holünde; Atabetü'l Hakâyık, Divan-ı Lügati't Türk gibi Türk kültürünün temel kaynaklarından hareketle Ahi kelimesinin etimolojisi ve çeşitli kaynaklardaki yeri hakkında bilgi verilmektedir. Kırşehir Ahilik Müzesi, Ahilik kültürünü ve tarihini yansıtan yazılı eserlerin replikalarını sergileyerek ziyaretçilere çok boyutlu bir deneyim sunmaktadır. "Akı" kelimesinin geçtiği ilk Türk yazma eserlerinden iki tanesinin seçilen sayfaları, orijinal boyut, kalınlık, kâğıt yapısı ve cilt özelliklerine sadık kalınarak birebir kopyalanmıştır. Replikaların gerçekçiliğini artırmak için eskitme ve renklendirme işlemleri uygulanmış, dönemin kâğıt dokusu, materyal türleri, yazı teknikleri ve kâğıt boyutları titizlikle dikkate alınarak aslına uygunluk sağlanmıştır. Bu replikalar, ziyaretçilerin yazılı kaynakların belge niteliğini ve tarihsel bağlamını anlamalarına yardımcı olurken aynı zamanda orijinal eserlerin korunmasına da katkı sağlamaktadır. Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü ve Yazma Eserler Kütüphanesi ile iş birliği, replikaların doğruluğunu ve güvenilirliğini pekiştirmektedir.

Ahilik teşkilatının genel yapısı ile tarihsel arka planının aktarıldığı bölümde, ahilik teşkilatını oluşturan pirler meclisi olarak bilinen grubun işleyiş şeması, meclis üyeleri, meclisin sorumluluklarının kiosk canlandırma yöntemi ile teşhir edildiği alan yer almaktadır. Sergilemede, diorama (hikâyeleştirme) yöntemi kullanılarak Ahi hikâyesinin anlatıldığı müze odasında modern müzecilik yaklaşımı ile hikâyeleştirme yönteminden yararlanılmıştır. Geçmiş dönemde, Ahi dervişlerin sohbet ve kabul mekânı olan kullanılan bu odalarda, duvarlara asılı bir şekilde camlı bir bölme içine yerleştirilmiş Ahi dervişlerinin kıyafetleri ve çeşitli eşyaları bulunmaktadır.

Görsel 1: Ahi Müzesi'nde Yer Alan Pirler Meclisi Görseli (Alev Merdin arşivi)

Kırşehir Ahilik Müzesi'nde yer alan Pirler Odası, Ahilik teşkilatının idari ve ruhani merkezini temsil eden Pirler Meclisi'nin işlevini ve atmosferini ziyaretçilere aktarmayı amaçlayan özenle tasarlanmış bir sergileme alanıdır. 54m²'lik bir alanda 1/1 ölçekli olarak yeniden canlandırılan bu oda, dönemin mimari özelliklerini ve sosyal dinamiklerini yansıtan unsurlarla zenginleştirilmiştir. Ziyaretçilerin Ahi Meclisi'nin bileşenlerini ve toplanma amacını kavrayabilmeleri için hiper-realist silikon mankenler kullanılarak altı kişilik bir meclis canlandırması oluşturulmuştur.

Görsel 2: Ahi Müzesinde Yer Alan İcazet Töreninde Ustanın Üretilen Ürünleri Kontrol Ettiği Temsil Görseli (Alev Merdin arşivi)

Müzedeki şeyh, kethüda, yiğitbaşı gibi önemli meclis üyelerinin yanı sıra diğer üyeler de detaylı bir şekilde temsil edilerek meclisin hiyerarşik yapısı ve işleyişi vurgulanmıştır. Dönem kostümleri, serpuş, sarık, kuşak gibi aksesuarlar, mankenlerin tarihsel gerçeklik içinde sunumuna katkıda bulunmaktadır. Canlandırma sahnesinin tasarımı, meclis karakterine ve dönem şartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Oturma alanları, seki, yastık gibi öğelerle düzenlenirken halı ve duvar halıları gibi dekoratif unsurlar mekânın görsel zenginliğini artırmaktadır. Dönem aydınlatma elemanları ve fonksiyonel nesneler, meclis ortamının atmosferini tamamlamaktadır. Ayrıca duvara asılı ayetler ve rahle gibi sembolik öğeler, meclisin dini ve ahlaki boyutunu vurgulamaktadır.

Müzede yer alan ikinci tema, ahilik teşkilatının kökeni ve İslami kaynaklarda yer alan içerikleri ile ilgilidir. Ahi şecere-nâmeleri, Hz. Muhammed ve Hz. Ali'ye dayanan şecereler, fütüvvet-nâme örneklerinin yer aldığı bölümde ahilik teşkilatını oluşturan kültürel, ekonomik ve ahlakî yapının dayandırıldığı temel kaynaklar hakkında bilgi verilmektedir.

Müzede yer alan üçüncü tema, Ahi teşkilatını oluşturan üyeler hakkında seyahatnâmelerde verilen bilgilerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Gülşehri, Nasiri, İbni Battuta, Evliya Çelebi, Barthold gibi araştırmacıların ahi teşkilatı ile ilgili aktarmış olduğu bilgiler literatüre katkı sağlamaktadır.

Ahilik teşkilatının kurucusu Ahi Evran'ın hayatı ve eserleri ile ilgili bölümün dijital enstalasyon yöntemi kullanılarak canlandırıldığı dördüncü bölüm, ticaret dioraması üzerinden aktarılmaktadır. Kırşehir Ahi Müzesi'ndeki Ahi Evran Odası, ziyaretçilere Ahiliğin kurucusu ve önderi Ahi Evran'ın yaşamını ve öğretilerini yakından tanıma fırsatı sunmaktadır. Oda içerisinde, Ahi Evran'ı birebir temsil eden hiper-realist bir manken, döneme uygun şalvar, kuşak, cepken, teşbih gibi kostüm ve aksesuarlarla sergilenmektedir. Ayrıca Ahi Evran'ın etrafında yer alan üç adet hiperrealist manken, onun öğrencileri ve danışanlarıyla etkileşimini, toplantı ve sohbet anlarını canlandırarak ziyaretçilere onun sosyal çevresi ve etkileşimleri hakkında bilgi vermektedir. Odanın dekorasyonu; yastık, taban ve duvar halıları, çerçeveli ayetler, mangal, rahle, yazı takımı, ocak ve yarı mamul üretim malzemeleri gibi döneme ait objelerle zenginleştirilerek Ahi Evran'ın yaşam tarzı ve mesleği hakkında ipuçları sunmaktadır. Odanın girişinde ise Anadolu coğrafyasının mimari mirasını yansıtan bir taç kapı replikası yer alarak ziyaretçileri karşılamaktadır.

Ahi şeyhlerine ait örnek metinler, usta-çırak ilişkisi göz önünde bulundurularak tiyatral bir şekilde sergilenmektedir. Ahi Evran'ın hayatı, Ahilik teşkilatının oluşum bağlamı ve Anadolu topraklarında yayılıp kurumsallaşması, Selçuklu devletinden Türkiye Cumhuriyeti'ne esnafların gelişimi şecerenâmeler, dönem arşiv belgeleri ve gerçekçi (hiper-realist) mankenler ile zenginleştirilmiş interaktif canlandırmalar ile ziyaretçilere aktarılmaktadır.

Müzede yer alan beşinci tema, Ahiliğin kronolojik olarak aktarıldığı süreçtir. Selçuklu hükümdarları Gıyaseddin Keyhüsrev ve I. Alaaddin Keykubat döneminde Anadolu'da başlayan ahilik teşkilatı, Ahi ustaların meslekî yeterlilik ve sorumluluklarının aktarıldığı bölümler, modern müzecilik anlayışı ile yeniden yapılandırılmıştır. Osmanlı döneminde Şeyh Edebalı ve Malhun Hatun gibi tarihi kahramanların Osmanlı devletinin yerel nizamının sağlanmasındaki rolü metinler üzerinden aktarılmıştır. Bu bölümde ahiliğin sadece bir meslekî teşkilatlanma olarak görülmediği Ahi teşkilatı tarafından açılan vakıflar, imaretler vb. hayır kurumları ile dinamik bir yapılanma olarak değerlendirilebileceğini söylemek mümkündür.

Görsel 3: Dokumacılık Zanaatını İcrâ Eden Hiper- Realist Manken Görseli (Alev Merdin arşivi)

Müzedeki Anadolu'nun ilk kadın örgütü olarak bilinen Bâcıyân-ı Rum teşkilatının tanıtıldığı bölüm, geçmiş dönemlerde kadın üreticilerin toplumdaki konumunu yansıtmaya açısından önemlidir. Bu bölümde Fatma Bacı imgesi üzerinden kadın üreticilerin geleceğe katkıları ortaya konulmaktadır. Bâcıyân-ı Rum mensubu kadın üreticilerin ürettikleri dokuma ve el sanatları ile ilgili ürünler canlandırma ve tasarım atölyeleri vasıtasıyla müzede teşhir edilmektedir.

Ahilik, Ahi Evran-ı Veli bünyesinde ortaya çıkan mesleki yapılanmadır. Müzede çağdaş sanatları ve geleneksel sanatlarını sentezleyen ve bunların sürdürülebilirliğine hizmet eden bir anlayış esastır. Kırşehir'de halı dokumacılığı, taş işlemeciliği, bakırcılık, debbağlık, ayakkabıcılık, terzilik, sepetçilik gibi unutulmaya yüz tutmuş geleneksel meslekler, mesleklerin aktarıldığı icra ortamı, kullanılan malzemeler tematik bir biçimde sergilenmektedir.

Görsel 4: Ahi Müzesinin Şed Kuşağı ve Kudüm Enstalasyon Çalışması (Alev Merdin arşivi)

Geleneğin geleceğe aktarımı hususunda Ahi müzesinde dikkat çeken bir diğer tema, mesleki bir geçiş ritüeli olarak kabul edilebilecek “şed kuşanma töreni” enstalasyonudur. “Sinevizyon Odası olarak giriş cephesinde revak bölümünde şed geleneğini anlatan video, her yaştan ziyaretçiye hitap edecek biçimde gösterilmektedir Şed töreni, içerisinde çeşitli kodlar barındıran bir geçiş ritüelidir. Bu ritüellerin doğru anlaşılması, geleneksel bilginin bir bütün olarak aktarımı ile mümkündür. Şed töreninde tuzlu su içme, kuşak bağlama gibi ritüeller sözlü kültürün yaşayan yönü olarak değerlendirilebilir.

Müzedeki yer alan dokuzuncu tema Kırşehir’de yaşamış, kültürel ve sosyal açıdan katkıda bulunmuş tarihi kişilerin tanıtıldığı bölümdür. Gülşehrî, Tapduk Emre, Yunus Emre, Şeyh Edebali, Süleymanî Türkmani, Âşık Paşa, Caca Bey, Hacı Bektaş-ı Veli gibi kent imgelerinin kültürel mirasa katkıları eserleri üzerinden örneklerle yansıtılmaktadır. Son bölüm, minyatürler ve gravürler eşliğinde dönem fotoğrafları ve arşiv belgelerinin sergilendiği, ahiliğin 21. yüzyıldaki durumunun aktarıldığı bir koleksiyon alanıdır.

SONUÇ

Şehirlerin kültürel miras unsurlarına uygun dizayn edilmemesi, sosyolojik, ekonomik ve politik birçok dinamik geleneksel bilginin aktarım ortamlarının ortadan kalkmasının önemli gerekçeleri arasındadır. Kırşehir Ahilik müzesi, Kırşehir’in uzun yıllar sahip olduğu kültürel bellek unsurlarının somut hâle dönüştürüldüğü bir kent imgesidir. Müze yapılanması, yeni teknolojiler ve yaklaşımlarla geleneksel müzecilik anlayışını çağdaş müze anlayışına dönüştürme amacındadır. Müze metinsellik ve tematik açıdan uyumlu zengin bir tarihsel altyapıya sahiptir. Müze mekânı, Ahilik kültürünün işlevsel olarak temellendirildiği toplumun kültürü ile iç içe geçen; sosyal alanları çoğaltan kamusal alan yapısındadır. Tarihi bir kent dokusunda projelendirilen müze mimarisi, Kırşehir’in folklorik zenginliğini ortaya koyan, şehre özgü kültürel imgeleri bir bütün olarak değerlendiren bir yaklaşımla ele alınmıştır.

Müze Ahilik kavramı ziyaretçilere dönem nesneleri, görsel işitsel prodüksiyonlar, tıpkı benzer canlandırmalar ve dönem bilgi, belge ve minyatürleri ile desteklenerek modern iletişim araçları ile ziyaretçilere sunulmaktadır. Ahilik geleneği ve esnaf teşkilatlanmasının organize yapısının çok yönlü olarak aktarılmasının hedeflendiği müze geniş bir koleksiyona sahiptir. Kırşehir Ahilik Müzesi, Beykoz camlarından Kütahya çinilerine, deri ve ahşap işlemeciliğinden hat sanatı örneklerine ve Kırşehir dokumalarına kadar geniş bir ürün yelpazesi ile ön plana çıkmaktadır.

Kırşehir’de yer alan Ahilik müzesinde kültürün “üretim, düzenleme, kimlik, temsil ve tüketim” unsurları kapsamlı olarak ele alınmaktadır. Müze, Kırşehir ve Ahilik kültürünü tanıtmak amacıyla kronolojik bir dizgide mekân tasarımı planlanmıştır. Ahi odalarının tanıtıldığı ilk bölümde, fütüvvet-nâmelerde yer alan sözlü anlatılardan örnekler verilmiştir.

Müze her cuma günü, önemli bir mesleğe geçiş uygulaması olan şed töreni yapılması planlanmaktadır. Şed töreninin icra edildiği bölümde gösteri sanatlarına yer verilerek mesleğe geçiş töreni canlandırması yapılmaktadır. Ahilik müzesinin giriş katında sergileme prensiplerine uygun olarak fütüvvet-nâmeler ve el yazması eserlerden örnekler bulunmaktadır. Müze ortasında yer alan geleneksel mimari yapıya uygun geniş avlu vasıtasıyla mekânlar arası geçiş sağlanmaktadır. Sergileme tasarımı sırasında, müze binası özel olarak ele alınmış, öncelikle yapının sergileme açısından kısıtları ve avantajları değerlendirilmiştir. Bu bağlamda ziyaretçilerin mekâna ve sergileme öğelerine odaklanmasını sağlayacak aydınlatma tasarımı yapılmıştır. Sergileme alanı olan koridorlar ve sergi odaları bir bütün olarak değerlendirilmiş, bu sayede müze ziyaretçilere tarihsel bir yolculuk deneyimi yaşatmaktadır.

Müze yazma eserler, Kur’an-ı Kerim örnekleri, şecere-nâmeler, edebiyat, tarih gibi konularda çeşitli kitap ve sözlük envanterleri yer almaktadır. Bu eserler klasik sergileme anlayışı biçiminde duvar vitrinleri içerisinde sergilenmektedir. Müzenin vitrinlerinde yazma eserlere zarar vermeyecek derecede aydınlatmalar kullanılmıştır.

Müze mimarisinde yer alan hacim alanı gerek yükseklik gerek doğal ışık kalitesi açısından diğer hacimlerden farklı mekânsal özelliklere sahiptir. Müze kurgusunun bir parçası olarak bu mekânlarda, müze anlatısında özel olarak aktarılmak istenen Ahilik geleneğini yansıtan unsurlar, görsel ve işitsel öğeler ile desteklenerek tanzim edilmiştir. Pirler Meclisi, Tartıda ve Ölçüde Adalet, Ahi Evran Makamı ve Öğrencileri, Şed Kuşatma Töreni temaları, müze ahilik geleneğini kronolojik olarak yansıtan temel gelenek kodlarıdır.

Müze koleksiyonuna dâhil olan parçaların çoğu, Kırşehir’in kültürel mirasına katkı sağlayan geleneksel ürünlerdir. Koleksiyonun hem bölgesel hem de Ahilik kültürüne ait olmasıyla tema, zaman ve coğrafi sınırlar müzenin mevcut koleksiyonları ile bağlantılıdır. Sergileme tasarımı sırasında müze koleksiyonunda yer alan eserler, ses enstalasyonları, görsel ve işitsel prodüksiyonlar, gerçekçi tematik canlandırmalar ve maketler ile desteklenmiştir. Birbirinden farklı bu sergileme öğelerinin sergileme kurgusu içerisinde dengeli dağılımı ile ziyaretçinin konuya olan ilgisinin artırılması ve müzeye yeniden odaklanmasının sağlanması hedeflenmiştir. Kırşehir Ahilik Müzesi, Ahilik kültürünün gelenekten geleceğe aktarıldığı bir yaşayan müze olarak nitelendirilebilir. Müze Ahilik teması, sözlü kültür ürünleri aracılığıyla canlandırılarak geleneksel el sanatları ve atölye çalışmaları ile desteklenmektedir. Müze bünyesinde yöre kültürüne destek olacak kent markasını ön plana çıkaran atölyeler bulunmaktadır. Bu atölyeleri icra eden aktarıcılar, el sanatları ustalarıdır. Yöresel ürünlerin satıldığı yeme-içme mekânlarının yanı sıra üretim atölyeleri ile hediyelik eşya ofislerinin yer alması kültür ekonomisi açısından şehrin marka değerini arttırmaktadır. Kırşehir ilinde, tarihsel süreç içerisinde var olan geleneksel bellek unsurları, Ahilik müzesi vasıtasıyla bütünleştirilerek kent kimliğinin oluşturulmasında belirleyici rol oynamıştır.

Etik Standartlara Uyum

Çıkar Çatışması: Yazar / yazarlar, kendileri ve / veya diğer üçüncü kişi ve kurumlarla çıkar çatışmasının olmadığını veya varsa bu çıkar çatışmasının nasıl oluştuğuna ve çözüleceğine ilişkin beyanlar ile yazar katkısı beyan formları makale süreç dosyalarına ıslak imzalı olarak eklenmiştir.

Etik Kurul İzni: Bu çalışma için etik kurul iznine gerek yoktur. Buna ilişkin ıslak imzalı onam formu, makale süreç dosyasına eklenmiştir.

Finansal Destek

Finansal destek bulunmamaktadır.

Teşekkür

Teşekkür edilecek kişi veya kurum bulunmamaktadır.

KAYNAKÇA:

- Akkaya, A. K., & Tolacı, S. Ş. (2021). Somut ve Somut Olmayan Kültürel Miras Üzerine: Antalya Akseki Çukurköy. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (52), 91-112.
- Assmann, J. (2015). Kültürel Bellek Eski Yüksek Kültürlerde Yazı, Hatırlama ve Politik Kimlik, (çev: Ayşe Tekin), Ayrıntı Yayınları, İstanbul. BARKAN, ÖL (1942). "İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri Ve Zaviyeler". *Vakıflar Dergisi*, (2), 279-300.
- Baki Nalcioğlu, Z. S. (2020). Kültürel Bir Mekân Olarak Kent Müzelerinde Somut Olmayan Kültürel Mirasın Temsili ve Aktarımı. Ankara: AHBVÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Baki Nalcioğlu, Z. S. (2023). Müzeler Değişiyor: Müzecilikte Yeni Yaklaşımlar. *Akademi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(29), 206-217.
- Bayram, Mikail. (2016). "Anadolu Ahiliğinin Teşekkülündeki Rolü Açısından Fütüvvet Hareketi ve Tarihi". *Selçuklu Medeniyeti Araştırmaları Dergisi*. 1: 51-72.
- Delibalta, A. F., ve Güz, H. (2024). Yerel Siyasette Müzelerin Bellek Mekânı Olarak Kullanımı Üzerine Bir Çalışma: Türk Tarih Müzesi ve Parkı Örneği. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11(2), 1230-1256.
- Çağatay, N. (1997). Bir Türk Kurumu Olan Ahilik. . Ankara: Türk Tarih Kurumu Yayınları.
- Demir, G. (2000). Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu ve Ahilik. İstanbul: Ahi Kültürünü Araştırma ve Eğitim Vakfı Yayınları.
- Dorson, R. M. (2004). Uygulamalı Halk Bilimi. çev. Selcan Gürçayır Teke). *Uygulamalı Halk Bilimi (yay. hzl. M. Öcal Oğuz, Evrim Ölçer Özünel vd.)*. Ankara: Geleneksel Yayıncılık, 8-11.
- Ekici, M. (2004). Somut Olmayan Kültürel Miras Neden ve Nasıl Korunmalı ve Nasıl Müzelenmeli: Sorunlar, Çözümler ve Ülkelerden Örnekler. *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Müzelenmesi Sempozyum Bildirileri*, 4-6.
- Ekici, M. (2004). Halk Bilim Araştırmalarında Üçüncü Boyut. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (16).
- Eliot, T. S. (1981). Kültür Üzerine Düşünceler, (Çev.: Sevim Kantarcioğlu). *Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara*.
- Gordon, P. (2004). Community Museums: The Australian Experience. In *Heritage, Museums and Galleries* (pp. 394-402). Routledge.
- Güleç Solak, S. (2017). Mekân-Kimlik Etkileşimi: Kavramsal ve Kuramsal Bir Bakış.

- Halbwachs, M. (1992). *On Collective Memory*. University of Chicago Press
- Halbwachs, M. (2016). *Hafızanın Toplumsal Çerçevesi* (B. Uçar, Çev.). Ankara: Heretik.
- ICOM (2024). Key Concepts of Museology. (Ed: A. Desvallées and F. Mairesse) Published by Armand Colin. https://icom.museum/wp-content/uploads/2018/07/Museologie_Anglais_BD.pdf
- Karadeniz, C. (2017). Müze ve Toplum: Müzeyle Topluma Ulaşmak. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(8), 19-37.
- Karadeniz, C. (2020). Uluslararası Müze Çevrelerinde Toplumsal İşlevler Temalı Etik Kod Uygulamaları. *Milli Folklor*, 16(128), 111-125.
- Köksal, M. F. (2007). Kırşehir Müzesi'ndeki Ahi Şecere-nameleri. *II. Ahi Evran-ı Veli ve Ahilik Araştırmaları Sempozyumu-Bildiriler 13 Ekim 2006 Kırşehir*, 313-324.
- Kuşçuoğlu, G. Ö., & Taş, M. (2017). Sürdürülebilir Kültürel Miras Yönetimi. *Yalvaç Akademi Dergisi*, 2(1), 58-67.
- Lynch, M. F., Duinker, P. N., Sheehan, L. R., & Chute, J. E. (2011). The Demand for Mi'kmaw Cultural Tourism: Tourist Perspectives. *Tourism Management*, 32(5), 977-986.
- Maden, F. (2015). Yeniçerilik-Bektaşilik İlişkileri ve Yeniçeri İsyanlarında Bektaşiler. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, (73), 173-202.
- Özdemir, N. (2009). Kültür Ekonomisi ve Endüstrileri ile Kültürel Miras Yönetimi İlişkisi. *Milli Folklor*, 21(84), 73-86.

EXTENDED SUMMARY

Cultural heritage is a set of values that connects the past and the future of a society, enables communication between generations and strengthens the sense of belonging. In determining the city's identity, places undertake a guiding mission in the transfer of cultural heritage. In the structural context, places provide information about the historical process of the city in religious, social and economic terms. Recording the memory existing in cultural spaces can be considered as an important issue in revealing the cultural inventory of a region. Keeping the examination of cultural spaces limited to practices such as compilation and archiving causes these structures not to breaking away from their traditional understanding. However, orienting the evaluation of cultural heritage elements with an approach based on the context within the framework of folklore discipline will serve the transfer of traditional memory and gain historical continuity (Oğuz, 2023: 3).

Today, the most important places that carry and transmit tradition are cities. The spaces and structures that show the culture, life and history of a city, give the city a unique identity are the general framework of that city. One of the basic concepts in the sustainability of cultural heritage is cultural transfer. Cultural data that are not recorded will undoubtedly face oblivion by not keeping up with the functioning of time. The Ahilik phenomenon, which is considered as the subject of the research, is an important socio-cultural heritage element that has transferred traditional knowledge from local to national, especially in Kırşehir Province in Anatolia for more than 700 year's Kırşehir Province is a city with a multicultural structure that harbours the traces of the tradition and the Ahi culture blended with the Turkish-Islamic synthesis. In the historical process, it has hosted a wide range of Byzantine-Roman, Islamic and Turkish civilisations. This richness is reflected in the music understanding of the people in the city, their commercial structures, their clothing, their beliefs, and the items they use in daily life. For this reason, communities of different identities living in the city have continued their lives for centuries without experiencing major problems.

Ahilik is a great storehouse of knowledge that manifested in Anatolian lands towards the end of the 11th century and left a trace in the memory of the society in terms of moral, religious, sociological and cultural

aspects with a centuries-long spreading area. Carrying the data of this memory to the future is very important in terms of the transfer and sustainability of cultural heritage elements. Kırşehir province is an important research universe where cultural heritage that complements the urban identity in terms of physical settlement, activity and meaning depending on the Ahi tradition is transferred. The sample of the study consists of the examination of the cultural heritage elements of the Kırşehir Ahi Museum, which was opened in Kırşehir in 2023, within the framework of the folklore discipline.

Ahi is an educational institution with a system in itself that includes 124 etiquette rules and traditions based on being a good person. Ahilik, which means 'white, clean or brother', is a path with rules for people from the people to educate themselves spiritually and physically in order to reach the right. This path is an education centre that teaches culture, art, craft, procedure and manners in the past periods. Individuals who want to become an Ahi first start their education as an apprentice. Individuals who complete the education sequence from apprenticeship to mastery continue the traditional profession transfer by taking the title of master of the profession (Tarım, 1948: 23-54). The Ahi Museum, which started to operate in Kırşehir in 2023, is a performance space that provides information about the 'cultural values, aesthetic understandings and social structure' of the Ahi tradition in Anatolian lands. This building, where the traces of the Ahi tradition are tried to be kept alive, is a cultural element that is a source of cultural heritage 'social behaviour patterns, architectural styles, lifestyles and construction. In the architecture of the museum, traditional features were prioritised, taking into account the climate, materials and needs of Kırşehir province. While Kırşehir Ahi Museum, which is within the scope of the study, was initially under the body of Kırşehir Governorship, it was affiliated to Kırşehir Culture and Tourism Directorate as of May 2024.

In a 700-year period, the Ahi culture, which has spread to wide areas, continues to be preserved in Kırşehir province and traditional knowledge continues to be kept alive and transmitted to the society. In terms of form, use and context, the Ahi Museum is not only for the purpose of collecting and exhibiting objects; it is a performance area where the protection / change / transformation of the Ahi culture, which is considered as a city image, is realised. As a result of these transformations, the Ahi Museum is an active meeting centre where spiritual values such as worship and belief can be experienced holistically by visitors. In a sense, the Ahi Museum can be considered as a social space where the past-present-future is kept alive. Ahi Museum is a social structure established in the place known as Ahi Külliye. In the centre of the complex, organisations such as Ahi Week celebrations and workshops are held, and social participation is provided around the complex. The complex consists of a complex structure that tries to provide a social, cultural and interactive museology service together with building communities such as recreation areas and car parks around the complex.

The founder of the Ahi organisation is Ahi Evran-ı Veli, who was born in 1171 in Azerbaijan. Ahi Evran was known in many cultural centres such as Anatolia, Iran and Azerbaijan, and settled in Anatolia with the invitation of the Seljuk sultan of the period. Ahi Evran, together with the scholars and Ahi groups that came with him, established professional organisations in centres such as Kayseri, Kırşehir and Konya and served to ensure that these professions reached a traditional and sustainable structure. In the process of the spread of Islam in Anatolian lands and the Turkification of Anatolian lands, the contribution of Ahi associations is certain. Ahi Evran was able to preserve the Ahi tradition from the 13th century to the present day with the systematic structuring he put forward in a period when Anatolia was struggling with the Mongol invasion. Ahi Evran, who spent the last 14 years of his life in Kırşehir, transformed Kırşehir into an Ahi centre and paved the way for Kırşehir to become an education and art centre. The Ahi organisation established under the leadership of Ahi Evran pioneered the spread of the Ahi tradition to the world thanks to the organisation and professional infrastructure it established in Anatolia in 700 years.

Conclusion and Implications

The preservation and maintenance of cities and places of production of folklore are of critical importance as they contribute significantly to the history and identity of the city. Modernization and revitalization processes that go beyond the original texture may lead to the loss of urban culture and identity. Therefore, preserving and recording the values of urban culture is extremely valuable in terms of its impact on the economic

development of cities or regions. For this reason, well-preserved cultural heritage sites can serve as centers of attraction that provide economic benefits for the local community by stimulating regional tourism.

The Ahilik Museum is an urban image where the cultural accumulation of Kırşehir over many years has been transformed into a tangible form. It is undergoing a major transformation in terms of the transmission of tradition and keeps up to date with new technologies and approaches. While the museum exhibits rich collections, approaches that do not see the ahi tradition as an accessory to the story are manifested in the museum as an individual and unique experience. The museum space is intertwined with the culture of the society in which the ahi culture is functionally grounded; it is a public common space structure that multiplies social areas. In the museum work, the cultural level, architecture, traditions and customs, lifestyle, which were formed and shaped over a long period of time, were shaped in the context of the ahi culture and the cultural images specific to the city were handled as a whole.

In the museum, the concept of Ahi is explained to visitors by supporting them with period objects, audio-visual productions, replicas and period information, documents and miniatures. The information in the museum, which is prepared to explain the place of Ahis and tradesmen organizations in society in a multi-dimensional way, is accompanied by objects produced by Anatolian tradesmen. Kırşehir Ahi Museum has a wide collection ranging from Beykoz glasses to K tahya tiles, from leather and woodworking to examples of calligraphy, and from copper objects that witness our daily life to Kırşehir weavings.

The Ahi Museum in Kırşehir comprehensively includes elements from five main areas of cultural heritage. In the museum, a chronological space design was planned to introduce Kırşehir and Ahi culture. In the first section where Ahi rooms are introduced, examples from oral narratives in the fut vvetnamas are given. A traditional shad ceremony is planned to be held on Friday in the museum. In the section where the shad ceremony is conveyed, the ceremony of transition to the profession is animated by using performing arts. Depending on the Ahi culture, the process from eating and drinking culture to traditional clothes in transition periods is designed in chronological order. In the last section, in the traditional handicrafts section, objects and products of traditional professions such as leatherwork, coppersmithing, tinsmithing, blacksmithing, shoemaking, which are traditional professions that are about to be forgotten.